

*Economic Relations and International Communications Amidst the Formation of a New World Order and Polarization of the World*” (March 24–25, 2025). Vol. 2. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. С. 316-320.

5. Infographic – Refugees from Ukraine in the EU. European Council. October 27, 2023.

6. Magocsi P. R. *A History of Ukraine*. Toronto: University of Toronto Press, 2010.

7. Šafárik P. J. *Slovanské starožitnosti*. Praha, 1863.

8. Kovář M. Czech-Ukrainian Relations after 1991. *Central European Political Studies Review*, 2015.

9. Novák J. Strategic Solidarity in Central Europe: Czech Support for Ukraine after 2022. *European Security Review*, 2023.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-618-1-38>

## **ЛІДЕР ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОГО КНЯЗІВСТВА: ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ПРО ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

**Кубанов Р. А.**

*кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри девелопменту та просторового планування  
Відокремлений структурний підрозділ «Інститут інноваційної освіти»  
Київського національного університету будівництва і архітектури»  
м. Київ, Україна*

Історична постать Данила Галицького посідає особливе місце у формуванні державницької традиції України. Його діяльність у XIII ст. відбувалася в умовах монгольської експансії, яка загрожувала самому існуванню Русі. Водночас князь зумів продемонструвати дипломатичну гнучкість, політичну далекоглядність та здатність інтегруватися у європейський простір, не втрачаючи власної ідентичності. Коронація Данила у 1253 році стала символом міжнародного визнання Русі та її правителя, а також важливим кроком у піднесенні авторитету держави серед європейських монархів. Актуальність теми полягає у необхідності осмислення цих досягнень як складової історичної пам'яті, що формує національну гордість та ідентичність сучасних українців. У сучасних умовах, коли питання державної незалежності та зовнішньополітичної орієнтації залишаються ключовими, приклад Данила Галицького є важливим джерелом натхнення та уроків для майбутніх поколінь.

Метою дослідження полягає у висвітленні коронації князя як політичного акту, що забезпечив міжнародне визнання Русі, а також у визначенні тих дипломатичних і державницьких досягнень, якими мають пишатися нащадки.

У середині XIII ст. Галицько-Волинське князівство опинилося в складних умовах монгольської експансії, яка загрожувала самому існуванню держави. Данило Галицький, усвідомлюючи небезпеку, шукав союзників серед європейських монархів і католицької церкви, прагнучи створити антимонгольську коаліцію. Його дипломатичні контакти з папою Інокентієм IV стали важливим етапом у зовнішньополітичній діяльності князя, адже вони відкривали можливість міжнародного визнання та підтримки. Хоча папська курія прагнула насамперед поширити свій вплив на Русі через церковну унію, сам факт переговорів і коронації Данила у 1253 році свідчив про високий авторитет князя [1]. Важливо зазначити, що коронація була не лише релігійним актом, а передусім політичним кроком, який закріпив статус Русі як королівства у європейському контексті. Таким чином, дипломатія Данила Галицького стала прикладом гнучкості та далекоглядності, що дозволило зберегти державність у критичний період.

Переговори з папською курією мали подвійний характер: з одного боку, вони відкривали перспективи міжнародної підтримки, з іншого – вимагали поступок у питаннях віри. Данило Галицький продемонстрував твердість у відстоюванні православних традицій, відмовившись допустити католицьких місіонерів до свого князівства [2]. Це рішення свідчить про його прагнення зберегти духовну незалежність Русі, навіть у пошуку зовнішніх союзників. Водночас дипломатичні контакти з Римом підвищили авторитет князя серед європейських правителів, зокрема угорського короля Бели IV та литовського князя Міндовга. Коронація у Дорогичині стала символом визнання Данила не лише як правителя Галичини й Волині, а як короля всієї Русі, що мало велике значення для збереження спадщини Київської держави. Отже, Данило Галицький зумів поєднати прагнення до незалежності з інтеграцією у європейський політичний простір, що стало його найбільшим досягненням.

Антимонгольська політика Данила Галицького була одним із ключових напрямів його державної діяльності. Усвідомлюючи неминучість зіткнення з кочовиками, князь прагнув створити широку коаліцію європейських держав для протидії монгольській загрозі. Хоча спроби організувати хрестовий похід проти монголів не увінчалися успіхом, сам факт переговорів і дипломатичних контактів свідчив про активну позицію Русі на міжнародній арені. Данило шукав підтримку не лише у папській курії, але й серед сусідніх правителів – угорського короля Бели IV, литовського князя Міндовга, польських князів [3].

Це дозволило йому забезпечити хоча б частковий нейтралітет західних сусідів і уникнути одночасної боротьби на кількох фронтах. Таким чином, антимонольська політика Данила була спрямована на збереження державності та пошук союзників у складних геополітичних умовах.

Коронація Данила Галицького у Дорогичині восени 1253 року стала кульмінацією його дипломатичних зусиль. Вона мала не лише символічне, але й практичне значення, адже закріплювала міжнародне визнання Русі як королівства. Титул короля урівнював Данила з іншими європейськими монархами, що підвищувало його авторитет і відкривало нові можливості для зовнішньої політики [4–5]. Важливо, що коронація відбулася без поступок у питаннях віри: князь зберіг православні традиції та не допустив католицьких місіонерів до свого князівства. Це свідчить про його здатність поєднувати прагнення до інтеграції у європейський простір із відстоюванням власної духовної незалежності. Коронація стала важливим фактом політичного життя Європи, адже підтвердила право Русі на спадщину Київської держави та закріпила її місце серед королівств континенту.

Дипломатія Данила Галицького мала далекосяжні наслідки для історичної пам'яті та політичної культури України. Його здатність вести переговори з найвпливовішими європейськими правителями, зберігаючи при цьому незалежність у питаннях віри, стала прикладом державницької мудрості. Коронація у Дорогичині закріпила міжнародне визнання Русі та підтвердила її право на спадщину Київської держави. Це дозволило нащадкам сприймати Данила не лише як князя, а як короля, рівного іншим монархам Європи. Його політика показала, що навіть у складних умовах зовнішньої загрози можна досягати дипломатичних перемог і зберігати державність. Саме ці досягнення формують основу історичної пам'яті, якою мають пишатися сучасні українці (табл. 1).

Таблиця 1

**Досягнення Данила Галицького та їх значення  
для історичної пам'яті**

Досягнення	Характеристика	Історична пам'ять: цінність для нащадків
1	2	3
Коронація у Дорогичині (1253 р.)	Отримав королівську корону від папи Інокентія IV, закріпив статус Русі як королівства	Це символ міжнародного визнання Русі та її правителя. Для нащадків це приклад дипломатичної перемоги й державної гідності, що підносить авторитет української історії.

## Продовження таблиці 1

1	2	3
Антимонгольська політика	Прагнув створити коаліцію європейських держав проти монгольської загрози, шукав союзників серед сусідів	Це приклад боротьби за незалежність у складних умовах зовнішньої загрози. Для сучасних українців це урок єдності та стійкості перед сильним ворогом.
Збереження православної традиції	Відмовився від поступок папській курії, не допустив католицьких місіонерів до князівства	Це символ духовної стійкості та збереження власної ідентичності. Для нащадків це нагадування про важливість захисту культурних і релігійних традицій.
Дипломатичні союзи з європейськими правителями	Налагодив контакти з угорським королем Белою IV, литовським князем Міндовгом, польськими князями	Це приклад гнучкої дипломатії, що забезпечувала нейтралітет і підтримку сусідів. Для нащадків це урок про важливість міжнародних союзів у збереженні державності.
Зміцнення міжнародного авторитету Русі	Визнання Данила як короля Русі серед європейських монархів	Це підтвердження рівності князівства з іншими державами Європи. Для нащадків це джерело національної гордості та доказ історичної ваги української державності.
Збереження державності Галицько-Волинського князівства	Успішно протистояв загрозам, зберіг політичну автономію та спадщину Київської Русі	Це приклад державницької мудрості та далекоглядності. Для нащадків це натхнення у боротьбі за незалежність і самостійність України.

*Джерело:* сформовано автором

Отже, Данило Галицький є однією з ключових постатей української історії, чия діяльність визначила розвиток державності у XIII ст. Його дипломатичні зусилля, спрямовані на створення антимонгольської коаліції, хоч і не принесли очікуваної військової допомоги, забезпечили міжнародне визнання Русі та її правителя. Коронація у 1253 р. стала символом політичної незалежності та рівності серед європейських монархів. Важливо, що князь зумів поєднати прагнення до інтеграції у європейський простір із відстоюванням православної традиції та духовної автономії. Досягнення Данила Галицького є прикладом державницької мудрості, дипломатичної гнучкості та політичної далекоглядності, якими мають пишатися нащадки. Вивчення його діяльності сприяє формуванню національної ідентичності та усвідомленню історичної спадщини, що залишається актуальною й сьогодні.

### Література:

1. Котляр М. Данило Галицький: Біографічний нарис / Сер. «Особистість і доба». К. : Альтернативи, 2002. 328 с.
2. Паславський І. Коронація Данила Галицького в контексті політичних і церковних відносин XIII століття; Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Л. : Місіонер, 2003. 111 с.
3. Головка О. Б. Корона Данила Галицького: Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя. К. : ВД «Стилос», 2006. 575 с.
4. Котляр М. Ф. Історія дипломатії Південно-Західної Русі ; НАН України. Ін-т історії України. К., 2002. 247 с.
5. Христан, Н. Князь та король Данило Романович в українському інтелектуальному дискурсі Галичини другої половини XIX ст. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*. Серія : Історія. 2023. № 57. С. 92–98. DOI: <https://doi.org/10.31861/hj2023.57.92-98>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-618-1-39>

## ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ТА ПОЛІТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

**Рихлік В. А.**

*кандидат політичних наук, доцент,  
доцент кафедри політичних технологій  
Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана  
м. Київ, Україна*

Історична пам'ять у сучасному світі виступає не лише культурним або науковим явищем, а й потужним політичним ресурсом. Вона формує ціннісні орієнтири суспільства, визначає соціальні та національні пріоритети, а також впливає на державну політику та зовнішньополітичні рішення. В українському контексті історична пам'ять має особливе значення через складний історичний досвід, що включає періоди колонізації, радянського режиму та сучасної агресії з боку Російської Федерації [1; 2].

Особливий вплив на формування історичної політики справляють зовнішні та внутрішні фактори. До них належать гібридні війни, дезінформаційні кампанії, внутрішньополітичні кризи, процеси